

TER BESLISSING

Aan
de minister

30/

Generale Thesaurie
Directie Deelnemingen

Persoonsgegevens

nota

Aanpassing Kamerbrief appreciatie NLF-advies
toekomstopties de Volksbank

Aanleiding

Wij hebben uw opmerkingen bij de vorige versie van de Kamerbrief met de appreciatie van het NLF-advies over de toekomstopties voor de Volksbank verwerkt.

Beslispunten

- Stemt u in met de bijgevoegde, aangepaste, Kamerbrief (bijlage 1)? Als u akkoord gaat, dan kunt u de brief ondertekenen.
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Kernpunten

- In de vorige versie van de Kamerbrief heeft u een aantal zinnen aangepast of doorgestreept. Uw reactie was: "*zie opmerkingen op pagina 3, 5 en 6. Graag verwerken en opnieuw voorleggen.*" Wij hebben de Kamerbrief conform deze wijzingen aangepast. Volledigheidshalve zijn de eerdere nota en de vorige versie van de Kamerbrief bijgevoegd als bijlage 2 en bijlage 3.
- In de vorige versie van de nota had u één zin aangepast bij het kopje communicatie. Volledigheidshalve hebben we de aangepaste tekst onder het kopje "Communicatie" hieronder opgenomen.

Communicatie

Media hebben veel belangstelling voor de toekomst van de Volksbank en wachten op het richtinggevend besluit. U geeft in de brief aan de conclusies van de NLF te onderschrijven en hierover met de Kamer in gesprek te willen gaan. Dit wordt naar verwachting overgenomen door media. Op de corporate sociale kanalen plaatsen we een kort bericht met verwijzing naar de brief aan de Kamer.

Politiek/bestuurlijke context

Zie vorige nota.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

30 september 2024

Notanummer

2024-0000464169

Bijlagen

1. Aangepaste Kamerbrief
2. Vorige versie nota
3. Vorige versie Kamerbrief

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING

Aan
de minister

 26/9

nota

Zie opmerkingen op pagina 3, 5 en 6.
Graag verwerken en opnieuw
voorleggen. Dank!

Appreciatie NLFI-advies toekomstopties de Volksbank

Generale Thesaurie
Directie Financieringen

Persoonsgegevens

Aanleiding

In het kader van het proces om te komen tot een richtinggevend besluit over de toekomst van de Volksbank heeft minister Van Weyenberg op 5 juni 2024 middels een aanbiedingsbrief een advies van NLFI met de Tweede Kamer gedeeld over welke toekomstopties geen realistisch toekomstscenario voor de Volksbank zijn. Gezien het destijds demissionaire karakter van het kabinet heeft uw voorganger het NLFI-advies zonder appreciatie gedeeld met de Kamer. Met deze nota leggen wij een concept-Kamerbrief met een appreciatie van het NLFI-advies en een toelichting van het verdere proces van het richtinggevend besluit aan voor. Op 12 juni jl. zijn door het lid Dijk (SP) Kamervragen gesteld over het advies, waarbij onder andere is gevraagd om een appreciatie. De concept-beantwoording van de Kamervragen leggen wij separaat aan u voor.

Datum
20 september 2024

Notanummer
2024-0000442219

Bijlagen
1. Concept Kamerbrief
2. Advies NLFI
3. Motie nr. 266
4. Motie nr. 269
5. Uitstel beantwoording
Kamervragen

Beslispunten

- Stemt u in met bijgevoegde Kamerbrief, waarmee de appreciatie van het advies van NLFI aan de Kamer wordt verstuurd en waarin u de vervolgstappen voor het richtinggevend besluit over de toekomst van de Volksbank bespreekt (bijlage 2)? Zo ja, stemt u ook in met specifiek de volgende passage in de Kamerbrief: "Ik heb NLFI en de Volksbank gevraagd parallel het voorbereidingsproces voor de toekomstopties onderhandse verkoop en beursgang uit te werken zodat direct nadat het richtinggevend besluit is genomen, kan worden gestart met beide verkooptrajecten. Dit voorbereidingsproces heeft geen nadelen en/of onomkeerbare gevolgen, mocht uiteindelijk een ander besluit worden genomen." Als u akkoord gaat, dan kunt u de brief ondertekenen.
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?
- Alvorens u besluit over de Kamerbrief met appreciatie is het vanzelfsprekend ook mogelijk deze eerst mondeling te bespreken.

Zie opmerkingen.
Graag verwerken.

Kan in deeg start.

Kernpunten

- Het doel van de tweede analyse van het proces voor het richtinggevend besluit is om te beoordelen welke toekomstopties voor de Volksbank niet realistisch zijn. Ten behoeve van deze analyse heeft NLFI een advies opgesteld (bijlage 2).

- De conclusie van NLFI is dat een onderhandse verkoop en een beursintrodactie realistische toekomstopties zijn. De overige drie opties (staatsbank, coöperatieve bank en stichting beheer) zijn om verschillende redenen als niet realistisch beoordeeld. Wij onderschrijven deze conclusie.
- Uit de analyse van NLFI blijkt dat de Volksbank nog een aantal jaar nodig heeft om helemaal verkooptgereed te zijn. Bij een onderhandse verkoop rekent NLFI op één tot drie jaar en bij een beursgang op vijf tot zeven jaar. Een definitief verkoopbesluit laat dus sowieso nog op zich wachten. NLFI heeft geadviseerd om voor beide opties een parallel voorbereidingsproces te starten, om de positie van de staat als verkopende partij te versterken en de flexibiliteit van het verkoopproces te vergroten. Wij adviseren ook om dit voorbereidingsproces te laten starten omdat hiermee geen tijd verloren gaat in het proces om te komen tot een richtinggevend besluit, maar ook geen onomkeerbare stappen worden genomen.
- Op dit moment wordt nog geen richtinggevend besluit genomen. Conform toezegging door uw voorganger minister Kaag krijgt de Kamer eerst de gelegenheid om met u te spreken over de conclusies van het NLFI-advies, zoals de Kamer had verzocht.
- In de Kamerbrief wordt ook gereageerd op twee moties Grinwis/Slootweg van maart 2023 in het kader van het richtinggevend besluit over de toekomst van de Volksbank.

Toelichting

Samenvatting advies NLFI

- Het advies van NLFI ziet op de volgende vijf mogelijke toekomstopties:
  - a. Staatsbank;
  - b. Coöperatieve bank;
  - c. Stichting beheer;
  - d. Onderhandse verkoop; en
  - e. Beursintrodactie.
- De conclusie van NLFI is dat een onderhandse verkoop en een beursintrodactie realistische toekomstopties zijn. Volgens NLFI zou een onderhandse verkoop mogelijk moeten zijn in één tot drie jaar en een beursgang met de juiste voorbereiding in vijf tot zeven jaar. De overige drie opties zijn om verschillende redenen als niet realistisch beoordeeld.
- Op verzoek van NLFI heeft ook de Volksbank, vertrouwelijk, haar eigen perspectief op toekomstopties geformuleerd. Het eigen perspectief van de bank is meegenomen in het advies van NLFI.
- Uw voorganger minister Kaag heeft eerder aangegeven dat ook beoordeeld zou worden in hoeverre het invoeren van specifieke governancemodellen wenselijk en haalbaar is, meer in het bijzonder of de maatschappelijke identiteit van de Volksbank verder kan worden verankerd in de governance van de bank.¹ Op basis van de door de Volksbank geformuleerde maatschappelijke identiteit (zie bijlage 1, laatste pagina) en de conclusie van de publieke-belangen-analyse en de geïdentificeerde nadelen in de verkenning van 2021 (zie samenvatting van beide analyses bij de toelichting hieronder) ligt het niet voor de hand om van te voren te kiezen voor een bepaald governancemodel voor de bank.

eens

¹ Kamerstukken II, 2023-2024, 32013, nr. 286

Vervolg proces

- In de Kamerbrief van mei 2023 heeft uw voorganger minister Kaag aangegeven dat zij na het delen van de analyse van de toekomstopties de Kamer de gelegenheid zou bieden om hierover in gesprek te gaan. Zij gaf toen ook aan dat na het gesprek met de Tweede Kamer een richtinggevend besluit over de toekomst van de Volksbank kan worden genomen. Dit besluit omvat, zoals gezegd, de conclusie of enkele toekomstopties en/of governancemodellen kunnen worden weggestreept als realistisch toekomstscenario voor de Volksbank.
- Het uitgangspunt blijft dat een definitieve keuze over de toekomst van de Volksbank pas kan worden gemaakt, nadat NLF I heeft vastgesteld dat de bank klaar is voor een besluit over haar toekomst. Wanneer dit moment zich voordoet, is op dit moment nog niet duidelijk. Als de bank klaar is voor dit besluit, dan zal NLF I adviseren over de vervolgstappen. Met het nemen van een richtinggevend besluit worden dus sowieso nog geen onomkeerbare stappen gezet.

Vorbereidingsproces voor de toekomstopties onderhandse verkoop en beursgang wordt wel al in gang gezet.

Graag onnodige vertraging voorkomen

Overzicht eerdere stappen uit proces

- Het proces om tot een richtinggevend besluit te komen is in de brief van mei 2023 toegelicht.² Kortgezegd bestaat het proces uit twee deelenalyses, namelijk (i) een analyse van de publiek belangen en (ii) een analyse van de toekomstopties. Voorafgaand aan het proces voor het richtinggevend besluit is ook een verkenning uitgevoerd.
- Verkenning van toekomstopties 2021:
De verkenning van 2021 betrof een eerste nadere verkenning van de toekomstmogelijkheden voor de Volksbank en bestond uit:
  1. de mogelijke toekomstopties voor de bank, en op welke wijze de bank in de toekomst geprivatiseerd kon worden of in staatshanden kon blijven (de "toekomstopties"); en
  2. op welke wijze het maatschappelijk karakter van de bank eventueel (nader) geborgd kon worden in de governance van de bank (de "governancemodellen").

Beide onderwerpen zijn vervolgens beoordeeld op basis van een aantal beoordelingscriteria. Dit heeft geleid tot een overzicht van hoe de verschillende toekomstopties en governancemodellen bijdragen aan de stabiliteit en diversiteit van de financiële sector, en hoe deze varianten impact hebben op de verkoopbaarheid en de uiteindelijke opbrengst. Gezien het verkennende karakter is daar toen geen politieke weging aan gekoppeld.

- Analyse publieke belangen:
Het doel van de publieke-belangen-analyse is het beoordelen of er binnen de financiële sector publieke belangen zijn die nog onvoldoende geborgd worden en, indien dat het geval zou zijn, of de Volksbank daar een specifieke rol in dient te spelen. Qua publieke belangen is gekeken naar de toegankelijkheid van contant geld, giraal betalingsverkeer, fysieke dienstverlening en basisdiensten in Caribisch Nederland. Daarnaast is ook gekeken naar voldoende toegang tot kredietverlening voor het MKB, de financiering van de duurzame transitie en veilig sparen. In de brief van oktober 2023 heeft uw voorganger minister Kaag geconcludeerd dat er geen specifieke rol voor de Volksbank is weggelegd bij de borging van publieke belangen en dat er dus geen aanleiding is om de Volksbank als permanente staatsdeelneming te houden. Voorts concludeerde minister Van Weyenberg in zijn brief van april

² Kamerstukken II, 2022-2023, 32013, nr. 283

2024³ dat hij op basis van het rapport 'beleidsrichtingen voor een weerbare bankensector' ook geen rol voor de Volksbank als publieke depositobank ziet.

Moties Grinwis/Slootweg

- In de Kamerbrief wordt gereageerd op (i) de motie Grinwis/Slootweg om de Volksbank als coöperatieve bank te verkennen en (ii) de motie Grinwis/Slootweg om het perspectief van de klanten en de karakteristieken van de Volksbank mee te wegen en de voorwaarden te schetsen voor een coöperatieve bank. Deze moties waren in maart 2023 ingediend naar aanleiding van het debat Toekomst van het Bankenlandschap eerder in maart 2023 en zouden worden uitgevoerd in het kader van een richtinggevend besluit over de toekomst van de Volksbank.⁴ U vindt de oorspronkelijke moties bijgevoegd (bijlage 4 en bijlage 5).
- In de Kamerbrief geeft u invulling aan de eerstgenoemde motie door te verwijzen naar het advies van NLF1 waarin de optie coöperatieve bank expliciet is meegenomen en beoordeeld. Aan de tweede motie Grinwis/Slootweg geeft u invulling door toe te lichten dat de Volksbank bij de eigen analyse van de toekomstopties het perspectief van de klanten heeft meegenomen maar dat de eigendomsstructuur van de bank op zichzelf geen impact heeft op het productaanbod en/of de klantervaring. Wat betreft de karakteristieken van de Volksbank, de maatschappelijke identiteit van de bank is door (het bestuur van) de Volksbank zelf geformuleerd en meegenomen in de eigen analyse van de bank. Voorts merkt u nogmaals op dat er volgens het advies van NLF1 substantiële nadelen bij de optie coöperatieve bank zijn zodat u niet ziet onder welke omstandigheden dit een realistische optie is voor de Volksbank.

Communicatie

Media hebben veel belangstelling voor de toekomst van de Volksbank en wachten op het richtinggevend besluit. U geeft in de brief aan de conclusies van de NLF1 te onderschrijven en hierover met de Kamer in gesprek te willen gaan, ~~voor het nemen van een richtinggevend besluit~~. Dit wordt naar verwachting overgenomen door media. Op de corporate sociale kanalen plaatsen we een kort bericht met verwijzing naar de brief aan de Kamer.

Politiek/bestuurlijke context

Het lid Dijk (SP) heeft op 12 juni jl. Kamervragen gesteld over het NLF1-advies, waarbij onder andere wordt gevraagd om een appreciatie. Uw voorganger minister Van Weyenberg heeft aangegeven het passend te vinden om de beantwoording van deze schriftelijke vragen aan u over te laten en daarom uitstel van beantwoording aangevraagd (bijlage 5). Wij leggen de concept-beantwoording separaat aan u voor.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

³ Kamerstukken II, 2023-2024, 21501-07, nr. 2029.

⁴ In de Kamerbrief van 19 april 2024 (appreciatie rapport 'beleidsrichtingen voor een weerbare bankensector') heeft uw voorganger Van Weyenberg reeds de motie Grinwis/Slootweg om de Volksbank in te zetten als een depositobank afgedaan.